

14.1.2021

Teollisuusliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi. Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/18946/2020

Kommentit esityksen lakipykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta

4 § 5 momentti. *Tietovarannon käyttötarkoitus.* Teollisuusliitto pitää tärkeänä ehdotettua lisäystä siitä, että henkilö itse päättäisi 9 a §:ssä /9 d §:ssä tarkoitettujen tietojen käyttötarkoituksista. Tämä lisäys on tärkeä suoja-keino henkilölle mahdollisesti arkaluontoisten esimerkiksi poliittinen vakuumus, johonkin järjestöön kuuluminen ym., tietojen pääsyn estämiseksi ulkopuolisille.

9a § / 9 d §. *Vapaassa sivistystyössä järjestettyä oppivelvollisille suunnattua koulutusta koskevat tiedot.* Opiskelijan tulee pyytää tietojensa kirjaamista, ja oppilaitoksen tulee säilyttää nuo pyynnöt pysyvästi. Pyyntöprosessista ja tietojen kirjaamisesta ei saa tehdä liian raskasta niin, että tietoja ei kirjattaisi järjestelmään. Tiedot opiskelijan halukkuudesta suoritusten kirjaamiseksi tulisi olla mahdollista tehdä jo koulutukseen ilmoittautumisen yhteydessä. Jäljempänä täsmennämme ehdotusta.

Kommentit esityksen taloudellisten vaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin taloudellisiin vaikutuksiin?

Teollisuusliitto pitää tärkeänä, että oppilaitokset voivat käyttää Opetushallituksen tarjoamaa ilmaista käyttöliittymää. Tämä voi olla riittävä ratkaisu oppilaitoksissa, joissa Koski-järjestelmän vietävien opintosuoritteiden määrä on vähäinen. Mitä suuremmaksi kirjattavien suoritteiden määrä tulee, nousee siihen kuluva työaika merkittäväksi, mikä merkitsee, että kannatta integroida oppilaitoksen kurssinhallintajärjestelmät Opetushallituksen järjestelmää niin, että voidaan kerralla viedä kokonaisia kursseja Koski-tietokantaan. Järjestelmän käyttöönoton edistämiseksi olisi perusteltua, että järjestelmäintegroitua varten varattaisiin kohdennettua rahoitusta valtion varoista.

Teollisuusliitto ry • Industrifacket rf

Postiosoite
PL 107
00531 HELSINKI
posti@teollisuusliitto.fi

Käyntiosoite
Hakaniemenranta 1
Y-tunnus 0201717-2

Puhelinvaihe
020 77 4001
www.teollisuusliitto.fi

Palvelunumerot
Työsuhdeneuvonta
Työympäristö- ja sosiaaliturva-asiat
Jäsenpalvelu

020 690 447
020 690 449
020 690 446

14.1.2021

Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimien teknologisiin edellytyksiin tai siihen, ettei esityksessä mainittuihin opintosuoritustietoihin sovellettaisi laissa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) säädettyä 10 §:ä eikä 29 § 2 ja 4 momentteja tietojen luovuttamisesta tietovarannosta?

Teollisuusliitto pitää oppilaan tietoturvan kannalta tärkeänä, että opintosuoritustiedot eivät olisi muiden kuin tiedot kirjanneen oppilaitoksen käytössä ilman oppilaan Oma opintopolku-palvelussa antamaan suostumusta. Näin varmistetaan, ettei oppilaan kannalta arkaluontoiset tiedot joudu sellaisten käsiin, joille niitä ei tarkoitettu.

Kommentit esityksen muihin vaikutusten arviointeihin

Teollisuusliitto pitää merkittävänä, eri opiskelumuotojen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta edistävänä, uudistuksena hallituksen esitysluonnosta valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi. Lakiesitys parantaa osaamisperusteisesti hankitun koulutuksen suorittaneiden mahdollisuuksia saada vapaan sivistystyön oppilaitoksissa suoritettua koulutuksen hyväksi lukemista opintopisteinä ja suoritteiden kirjaamista opetushallituksen Koski-tietovarantoon.

Teollisuusliitto pitää tärkeänä, että vapaan sivistystyön oppilaitoksille ei ole asetettu lakisääteistä veloitetta tietojen kirjaamiseksi Koskitietovarantoon. Näin vapaan sivistystyön erityisluonne on otettu lakiesityksessä hyvin huomioon.

Kommentit esityksen tietosuoja- ja tiedonhallintavaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten opiskelijalta edellytettävään pyyntöön?

Lakimuutoksessa todetaan, että oppilaan tietojen kirjaaminen tehtäisiin vain oppilaan pyynnöstä. Tämä on kannatettavaa, mutta oppilaiden tahdonilmaisuuksien kirjaaminen tulisi tehdä mahdollisimman helpoksi. Teollisuusliitto esittää, että oppilaan tahdon ilmaiseminen tietojen kirjaaminen Koski-tietojärjestelmään ja oppilaan suoritusten arviointi tulisi voida ilmaista jo koulutukseen ilmoittamisen yhteydessä esimerkiksi raxittamalla kurssihakemuksen asianomaiset kohdat. Näissä rakseissa olisi teksti, jossa ilmaistaan oppilaan pyyntö tietojen kirjaamiseen ja kurssisuoritusten arviointiin.

14.1.2021

Muut kommentit

Esityksen mukaan lakia sovellettaisiin lain voimaan tulon jälkeen aloitettuihin opintoihin. Teollisuusliitto esittää, että lain voimaan tultua Koski-tietovarantoon voitaisiin kirjata myös jo ennen lain voimaan tuloa alkaneita opintoja edellyttäen, että niiden laajuus on määritelty opintopisteinä, koulutukset on kuvattu osaamisperusteisesti, ja opiskelijan suoritus on arvioitu suhteessa kuvaukseen. Tämä helpottaisi jo ennen lain voimaan tuloa opintoja suorittaneiden opintojen hyväksi lukua esimerkiksi haettaessa ammatillisiin opintoihin. Oppilailla on jo ennen lain voimaantuloakin oikeus pyytää opintosuorituksistaan kirjallisesti todistukset, joiden perusteella toiset oppilaitokset arvioivat, onko ko. opinnot hyväsi luettavia esimerkiksi jossain tutkinnossa.

Helsingissä 15.1.2021

Riku Aalto
puheenjohtaja
Teollisuusliitto ry